

eCommerce i fiskalizacija - nova era e-trgovine

Predavač:

Igor Živkovski, advokat/partner

ŽIVKOVIĆ | SAMARDŽIĆ

22. jul 2021. godine

Relevantan pravni okvir

- Zakon o fiskalizaciji („Službeni glasnik Republike Srbije”, br. 153/2020);
- Zakon o trgovini („Službeni glasnik Republike Srbije”, br. 52/2019);
- Zakon o elektronskoj trgovini („Službeni glasnik Republike Srbije”, 41/2009, 95/2013 i 52/2019);
- Zakon o prekršajima („Službeni glasnik Republike Srbije”, br. 65/2013, 13/2016, 98/2016, 91/2019 i 91/2019).

Podzakonski akti

Donet je set podzakonskih akata kojim se na bliži način reguliše primena novog Zakona o fiskalizaciji koji se primenjuje od 1. januara 2022. godine, a koji čine:

- Pravilnik o vrsti i načinu dostavljanja podataka o poslovnom prostoru i poslovnim prostorijama, kao i o načinu generisanja oznake poslovnog prostora;
- Pravilnik o vrstama fiskalnih računa, tipovima transakcija, načinima plaćanja, pozivanju na broj drugog dokumenta i pojedinostima ostalih elemenata fiskalnog računa;
- Pravilnik o načinu čuvanja i zaštite podataka u internoj memoriji fiskalnog uređaja;
- Pravilnik o načinu i postupku dostavljanja podataka o izdatim fiskalnim računima Poreskoj upravi;
- Pravilnik o načinu provere prijavljenih fiskalnih računa;
- Pravilnik o uslovima i proceduri izdavanja i načinu korišćenja bezbednosnog elementa;
- Uredba o obliku i sadržaju registra elemenata elektronskih fiskalnih uređaja, vrstama elektronskih fiskalnih uređaja, načinu njihovog korišćenja i odobravanja, automatskoj obustavi rada elektronskog fiskalnog uređaja, pojedinostima alternativnog pristupa stalnoj internet vezi i načinu uvida u podatke dostavljene Poreskoj upravi (na osnovu ove Uredbe donet je Tehnički vodič, koji sadrži uslove koji moraju biti ispunjeni radi odobravanja upotrebe elementa ili elemenata elektronskog fiskalnog uređaja);
- Uredba o određivanju delatnosti kod čijeg obavljanja ne postoji obaveza evidentiranja prometa na malo preko elektronskog fiskalnog uređaja.

Koje su novine u novom Zakonu o fiskalizaciji?

- Predmet fiskalizacije obuhvata i primljeni avans za promet na malo;
- Prometom roba i usluga na malo smatra se svaki promet dobara i usluga u maloprodajnim objektima, nezavisno od toga da li je korisnik fizičko lice, pravno lice ili preduzetnik;
- Dodatno, predmetom fiskalizacije smatra se i promet izvršen putem samonaplatnih uređaja – automata;
- Umesto pojma fiskalni isečak, Zakon koristi pojam fiskalni račun;
- Uvodi se obaveza fiskalizacije i evidencije prometa u mnogim delatnostima koje su ranije bile izuzete od ove obaveze.

Predmet fiskalizacije

- Predmet fiskalizacije je promet dobra i usluga na malo i primljeni avans za promet na malo.
- U smislu Zakona o fiskalizaciji prometom na malo smatra se svaki izvršen promet dobara i pružanje usluga fizičkim licima, kao i svaki promet dobara i usluga u maloprodajnim objektima, nezavisno od toga da li je korisnik fizičko lice, pravno lice ili preduzetnik, uključujući i promet izvršen putem samonaplatnih uređaja – automata.
- Odgovor na pitanje šta se podrazumeva pod prometom (trgovinom) na malo daje Zakon o trgovini - trgovina na malo (maloprodaja) je prodaja robe i/ili pružanje usluga potrošačima radi zadovoljavanja ličnih potreba ili potreba domaćinstva.

- Zakon o trgovini poznaje tri načina obavljanja trgovine na malo i pružanja usluga potrošačima.
- Trgovina na malo i pružanje usluga potrošačima obavlja se kao:
  - 1) trgovina na prodajnom mestu;
  - 2) trgovina ličnim nuđenjem;
  - 3) daljinska trgovina:
    - (1) **elektronska trgovina,**
    - (2) ostala daljinska trgovina putem drugih sredstava.

Obveznik fiskalizacije

- Obveznik fiskalizacije je svaki obveznik poreza na prihode od samostalne delatnosti u smislu zakona kojim se uređuje porez na dohodak građana i svaki obveznik poreza na dobit pravnih lica u smislu zakona kojim se uređuje porez na dobit pravnih lica, koji vrši promet na malo.
- Imajući u vidu odredbe Zakona o porezu na dohodak građana koji definiše obveznika poreza na prihode od samostalne delatnosti (član 32), svi preduzetnici, preduzetnici-paušalci, preduzetnici-poljoprivrednici kao i preduzetnici druga lica, koji obavljaju promet robe i usluga na malo, imaju obavezu evidentiranja prometa preko elektronskog fiskalnog uređaja osim u slučaju kada se na konkretan promet ne primenjuju odredbe Zakona.
- Obveznici fiskalizacije u obavezi su da evidentiraju svaki pojedinačno ostvareni promet na malo i to nezavisno od načina plaćanja (gotovinom, instant transferom odobrenja, čekom, platnom karticom, na drugi bezgotovinski način i sl.)

Izuzetak od obaveze fiskalizacije na osnovu Uredbe o određivanju delatnosti kod čijeg obavljanja ne postoji obaveza evidentiranja prometa na malo preko elektronskog fiskalnog uređaja

- Na osnovu ove Uredbe, značajno je smanjen broj delatnosti koje su izuzete od obaveze evidentiranja prometa dobara i usluga na malo preko elektronskog fiskalnog uređaja.
- Delatnosti izuzete od obaveze evidentiranja prometa dobara i usluga na malo preko elektronskog fiskalnog uređaja:

49.31 – Gradski i prigradski kopneni prevoz putnika;

49.32 – Taksi prevoz;

52.21 – Uslužne delatnosti u kopnenom saobraćaju;

53.10 – Poštanske aktivnosti javnog servisa;

61 – Telekomunikacije;

64 – Finansijske usluge, osim osiguranja i penzijskih fondova;

65 – Osiguranje, reosiguranje i penzijski fondovi, osim obaveznog socijalnog osiguranja;

66 – Pomoćne delatnosti u pružanju finansijskih usluga i osiguranju;

69.10 – Pravni poslovi izuzev aktivnosti javnih beležnika i izvršitelja;

75.00 – Veterinarske delatnosti – Primarna terenska zdravstvena zaštita životinja, poslovi iz Programa mera zdravstvene zaštite životinja, poslovi dezinfekcije i deratizacije u objektima u kojima se drže i uzgajaju životinje i aktivnosti na sprečavanju pojavljivanja, širenja i suzbijanja zaraznih bolesti životinja;

84.30 – Obavezno socijalno osiguranje;

85 – Obrazovanje, osim delatnosti iz grane 85.5 – Ostalo obrazovanje;

86 – Zdravstvene delatnosti – zdravstvene usluge koje se obezbeđuju iz sredstava obaveznog zdravstvenog osiguranja;

87 – Socijalna zaštita sa smeštajem;

88 – Socijalna zaštita bez smeštaja;

94.91 – Delatnost verskih organizacija.

Postupak fiskalizacije

- Elektronski fiskalni uređaji, za koje je predviđeno da će zameniti fiskalne kase, neophodni su za sprovođenje postupka fiskalizacije.
- Zakon o fiskalizaciji definiše elektronski fiskalni uređaj kao hardversko i/ili softversko rešenje, koje koristi obveznik fiskalizacije radi izdavanja fiskalnog računa i prenosa podataka o fiskalnim računima u Sistem za upravljanje fiskalizacijom Poreske uprave.
- Obveznik fiskalizacije ima pravo da se opredeli za vrstu elektronskog fiskalnog uređaja koji će koristiti, i to:
  1. elektronski fiskalni uređaj koji koristi sopstveni procesor fiskalnih računa i koji omogućava izdavanje fiskalnih računa čak i u slučaju privremenog ili trajnog prekida internet veze; i/ili
  2. elektronski fiskalni uređaj koji koristi procesor fiskalnih računa u Sistemu za upravljanje fiskalizacijom i koji omogućava izdavanje fiskalnih računa isključivo kroz stalnu internet vezu u realnom vremenu.

- Obveznik fiskalizacije, osim obveznika fiskalizacije koji obavlja promet na malo isključivo putem interneta, dužan je da u svakom svom poslovnom prostoru i poslovnoj prostoriji kojima se dodeljuje jedinstvena oznaka poslovnog prostora obezbedi nesmetan rad i **najmanje jednog elektronskog fiskalnog uređaja koji koristi sopstveni procesor fiskalnih računa.**
- Oblik i sadržaj registra elemenata elektronskih fiskalnih uređaja, moguće vrste elektronskih fiskalnih uređaja, način njihovog korišćenja i odobravanja njihovih elemenata, okolnosti koje mogu dovesti do automatske obustave rada bezbednosnog elementa elektronskog fiskalnog uređaja, postupak ponovne upotrebe bezbednosnog elementa elektronskog fiskalnog uređaja po automatskoj obustavi njegovog rada, pojedinosti alternativnog načina pristupa stalnoj internet vezi, način uvida u podatke dostavljene Poreskoj upravi, bliže su uređeni Uredbom.
- Uslove za izdavanje, proceduru izdavanja i način korišćenja bezbednosnog elementa bliže su uređeni Pravilnikom.

- Obveznik fiskalizacije dužan je da u momentu prometa na malo svaki račun obradi posredstvom procesora fiskalnih računa i bezbednosnog elementa, kao i da Poreskoj upravi dostavlja podatke o izdatim fiskalnim računima putem stalne internet veze u realnom vremenu u trenutku prometa na malo.
- Izuzetno, ukoliko postoji prekid internet veze ili ona nije dostupna na mestu prometa, obveznik fiskalizacije dostavlja Poreskoj upravi podatke o izdatim fiskalnim računima periodično, odmah po uspostavljanju internet veze, a najkasnije u roku od pet dana od dana izdavanja pojedinačnog fiskalnog računa.
- Poreska uprava evidentira primljeni fiskalni račun, koji je potpisan odgovarajućim elektronskim potpisom u propisanom obliku i strukturi poruke, u Sistemu za upravljanje fiskalizacijom.

Prodaja putem web shop-a

- Za prodaju putem web shop-a, uvedena je obaveza evidentiranja prometa preko fiskalne kase i izdavanja fiskalnog računa.
- U praksi to znači da će prodavac izdati i upakovati fiskalni račun sa proizvodom i poslati ga kupcu, fizičkom licu.
- Kada je reč o uslugama koje se pružaju putem interneta fizičkim licima, neophodno je da se za svaki primljeni prihod od usluga koje su pružene fizičkim licima izda fiskalni račun koji će pokrivati primljenu naknadu za uslugu.
- **Obveznik fiskalizacije koji obavlja promet na malo isključivo putem interneta, preko elektronskog fiskalnog uređaja, fiskalni račun izdaje kupcu dobara, odnosno korisniku usluga u elektronskoj formi.** To znači da se u ovom slučaju na izdatom fiskalnom računu mora naći hiperlink za verifikaciju, i da kupac na osnovu predmetnog hiperlinka može vršiti proveru fiskalnog računa posredstvom sistema za proveru fiskalnih računa.

Kaznene odredbe

- Novčanom kaznom od 300.000 do 2.000.000 dinara kazniće se za prekršaj pravno lice - obveznik fiskalizacije, ako:
  - ne evidentira svaki pojedinačno ostvareni promet na malo, uključujući i primljene avanse za budući promet na malo preko elektronskog fiskalnog uređaja;
  - izda fiskalni račun koji ne sadrži obavezne propisane podatke ili sadrži neispravne podatke koji su od značaja za visinu poreske obaveze;
  - u trenutku prometa ne izda fiskalni račun korišćenjem elektronskog fiskalnog uređaja, koji se sastoji od elemenata (procesor fiskalnih računa i elektronski sistem za izdavanje računa) čija je upotreba odobrena od strane Poreske uprave
  - u svakom svom poslovnom prostoru i poslovnoj prostoriji kojima se dodeljuje jedinstvena oznaka poslovnog prostora, ne obezbedi nesmetan rad najmanje jednog elektronskog fiskalnog uređaja;
  - izda račun koji nije fiskalizovan u momentu prometa na malo ili ne dostavlja podatke o izdatim fiskalnim računima Poreskoj upravi putem stalne internet veze u realnom vremenu, u trenutku prometa na malo.
- Za prethodno navedene prekršaje kazniće se odgovorno lice u pravnom licu - obvezniku fiskalizacije novčanom kaznom od 20.000 do 150.000 dinara, preduzetnik - obveznik fiskalizacije novčanom kaznom od 50.000 do 500.000 dinara, odnosno fizičko lice - obveznik fiskalizacije koje je obveznik poreza na prihode od samostalne delatnosti u smislu zakona kojim se uređuje porez na dohodak građana, a koje nije preduzetnik - obveznik fiskalizacije, novčanom kaznom od 20.000 do 150.000 dinara.

Kaznene odredbe

- Novčanom kaznom od 300.000 dinara kazniće se za prekršaj pravno lice - obveznik fiskalizacije, ako:
  - ne koristi odgovarajući bezbednosni element (hardverski ili softverski element koji sadrži elektronski sertifikat obveznika fiskalizacije koga koristi procesor fiskalnih računa za potpisivanje računa i Poreska uprava kako bi se sprečilo neovlašćeno korišćenje fiskalnih podataka koji se prenose u Sistem za upravljanje fiskalizacijom Poreske uprave, kao i za očuvanje integriteta podataka);
  - ne dostavlja podatke o izdatim fiskalnim računima Poreskoj upravi periodično, odmah po uspostavljanju internet veze, a najkasnije u roku od pet dana od dana izdavanja pojedinačnog fiskalnog računa.
- Za navedene prekršaje kazniće se odgovorno lice u pravnom licu - obvezniku fiskalizacije novčanom kaznom od 50.000 dinara, preduzetnik - obveznik fiskalizacije novčanom kaznom od 150.000 dinara, odnosno fizičko lice - obveznik fiskalizacije koje je obveznik poreza na prihode od samostalne delatnosti u smislu zakona kojim se uređuje porez na dohodak građana, a koje nije preduzetnik - obveznik fiskalizacije novčanom kaznom od 50.000 dinara.

Kaznene odredbe

- Novčanom kaznom od 200.000 dinara, između ostalog, kazniće se za prekršaj pravno lice - obveznik fiskalizacije, ako pre početka korišćenja elektronskog fiskalnog uređaja ne dostavi Poreskoj upravi elektronskim putem podatke o poslovnim prostorima i poslovnim prostorijama u kojima će koristiti taj elektronski fiskalni uređaj, i to za svaki poslovni prostor i poslovnu prostoriju odvojeno.
- Za navedeni prekršaj kazniće se odgovorno lice u pravnom licu - obvezniku fiskalizacije novčanom kaznom od 30.000 dinara, preduzetnik - obveznik fiskalizacije novčanom kaznom od 100.000 dinara, odnosno fizičko lice - obveznik fiskalizacije koje je obveznik poreza na prihode od samostalne delatnosti u smislu zakona kojim se uređuje porez na dohodak građana, a koje nije preduzetnik - obveznik fiskalizacije, novčanom kaznom od 30.000 dinara.

Hvala na pažnji!

ŽIVKOVIĆ | SAMARDŽIĆ